

Bildgalleri fjärilar Trosa-Mörköområdet 2005

Hydraecia ultima
Förväxlat stamfly

Zygaena lonicerae
Bredbrämad bastardsvärmare

Acronicta cuspis
Spjufaftonfly

Calophasia lunula
Fläckat linariafly

Endromis versicolor
Skäckspinnare, hona

Dicycla oo
Kretsfly

Apamea anceps
Sandängsfly

Lithosia quadra
Stor lavspinnare

Apamea rubrivena
Rödtofsat ängsfly

Synthedon scoliaeformis
Dolkstekellik glasvinge

Hesperia comma
Silersmygare

Eupithecia sinuosaria
Brunbandad malmätare

Phyllodesma ilicifolia
Rödbrun bladspinnare

Noctua orbona
Kantfläckat bandfly

Apamea scolopacina
Gulhalsat ängsfly

Cosmia pyralina
Brunrött rovfly

Intressanta fjärilar noterade i Trosa. Mörkö området 2005:

Numrering och namn enligt: Catalogus Lepidoptera Sueciae: version 2. - I Svensson, H Elmquist, B Gustavsson, H Hellberg, L Imby och G Palmqvist. Naturhistoriska Riksmuseet 1994.

Rapportörer: Göran Hagerum (HGNS), Jesper Lind (LJRS), Göran Liljeberg (LGÖS), Mark Toneby (TOBS), Urban Wahlstedt.

Sammanfattning:

Under 2005 har fjärilsvädret varit relativt dåligt fränsett en kort men mycket varm period i början av juli. Under hösten, september och oktober var temperaturen mildare än normalt i övrigt var det kallt och mycket regn under stora delar av sommaren. Den entomologiska aktiviteten har för vissa av oss varit lägre än normalt med undantag av en riktad dagfjärilsinventering inom Tullgarnsområdet (Urban, Jesper och Göran H) samt en riktad insats med betesfällor för att prova nya lokaler (Göran L) under juli. Antalet permanenta ljusfällor har varierat från en till tre stycken under säsongen. Inom området har under 2005 tre nya arter noterats.

De mest överraskande fynden för området 2005 var:

- Ett mycket grant exemplar av *Hydraecia ultima* (Förväxlat stamfly) på ljus 29:e juli i Västerljung, en migrant som är det andra fyndet i Södermanland.
 - *Apamea anceps* (Sandängsfly) som dök upp i en ljusfälla i Trosa 12:e juni.
- Båda arterna är nya för området.

Apamea anceps
Sandängsfly

Hydraecia ultima
Förväxlat stamfly

Mer väntad var men ändå mycket glädjande var ett fynd i en betesfälla av *Dicycla oo* (Kretsfly) i Tullgarn 23:e juli. Också det fyndet ny för området.

Dicycla oo
Kretsfly

Efter många försök lyckades det till slut att locka fram (Dolkstekellik glasvinge) *Synanthedon scoliaeformis* med hjälp av feromon. Tidigare har bara flyghål och utflugna puppor hittats.

Dagfjärilsinventeringen av Tullgarnsområdet medförde både positiva och negativa nyheter: De positiva var att Långkärrs lokalen som endast delvis besökts tidigare visade sig ha både

en stor artrikedom (37 arter), men även en hög individrikedom trots att inventeringen endast genomfördes under juli och augusti. Andra positiva nyheter var att både (Silversmygare) *Hesperia comma* och (Violettekantad guldvinge) *Lycaena hippothoe* visade sig finnas i små populationer på några av lokalerna. Det mest negativa med inventeringen var att flera arter verkar ha gått tillbaka markant: Arter som förr var vanliga tex. (Vitfläckig guldvinge) *Lycaena virgaureae* noterades endast i ett exemplar, (Skogspärlemorfjäril) *Argynnis adippe* som tidigare varit en av de vanligaste stora pärlemorfjärilarna var nu sällsynt även där den fanns och där biotopen var lämplig. Dessutom noterades inget ex av (Hedpärlemorfjäril) *Argynnis niobe* på någon av lokalerna, trots att några av lokalerna var lämpliga och direkt kustnära.

Perioder av migration har inträffat under flera perioder främst under juli samt under september med bl.a följande migrationsfynd: (Amiralfjäril) *Vanessa atalanta*, (Tistelfjäril) *Vanessa cardui*, (Åkervindesvärmare) *Agrius convolvuli*, (Stor lavspinnare) *Lithosia quadra*, (Dropptecknat metallfly) *Macdunnoughia confusa*, (Silverlinjerat metallfly) *Autographa mandarina*, (Gammafly) *Autographa gamma*, (Förväxlat stamfly) *Hydraecia ultima*, (Sandängsfly) *Apamea anceps*, (Klöverfly) *Dicestra trifolii*, (C-tecknat jordfly) *Xestia c-nigrum*,

Få andra generations fynd gjordes under året, troliga andra generations fjärilar är fynden av: (Allmän snabelsvärmare) *Deilephila elpenor* 6/9, (Grått kapuschongfly) *Cucullia umbratica* 8/9, (Svartpunkterat jordfly) *Xestia baja* 26-28/9.

Nya arter för Trosa/Mörkö området år 2005:

Hydraecia ultima (Förväxlat stamfly)
Apamea anceps (Sandängsfly),
Dicycla oo (Kretsfly)

Nedan följer en mer komplett lista över årets intressanta fynd samt uppföljning av några fynd från 2001. (fet text för troliga migranter).

14 - *Hepialus humuli*: 1 ex 16-18/6, 2 ex 21/6, 1 ex 22/6 Trosa (LJRS)

167 - *Taleporia tubulosa*: 1 ex 30/6, 1 ex 1/7 Trosa på ljus (LJRS)

178 - *canephora hirsuta*: 1 säck (hona) 25/7 Skräddartorpskärret, Jägarhult (LJRS)

1003 - *Apoda limacodes*: 1 ex 14/7 Trosa (LJRS)

1437 - *Sesia apiformis*: 7 ex 3/7 Grindstugan (2 kopula), 1 ex 3/7 Skyttorp Tullgarn (LJRS, HGNS)

1440 - *Synathedon scoliaeformis*: 3 ex 3/7 Skyttorp Tullgarn (feromonlockning). Efter många försök med feromon lockning inom området utan resultat lyckades vi till sist få några ex. till feromonkorkarna. Fjärilarna kom mitt på dagen i solsken. (HGNS, LJRS)

Synathedon scoliaeformis
Dolkstekellik glasvinge

1552 - Euzophera pinguis: 1 ex 7/7 Trosa, (LJRS)

1556 - Ancylois cinnamomella: 10 ex 25/5 Furholmsnäs Jättarsberget (LJRS)

Under juli och augusti genomfördes en Dagfjärilsinventering av fem områden inom Tullgarn med bl.a följande intressanta fynd:

1710 - Zygaena viciae: 2 ex 25/7 Långkärr (LJRS)

1711 - Zygaena lilipendulae: 2 ex 25/7 Skräddartorpskärr, Jägarhult, 50 ex 25/7 Långkärr , Grindstugan, Tullgarn , (LJRS). 19 ex 9/7 Långkärr (Urban W)

1712 - Zygaena lonicera: 10 ex Långkärr, Grindstugan, 2 ex Skyttorp, Tullgarn (LJRS). 11 ex 8/8 Långkärr (Urban W)

Zygaena lonicerae
Bredbrämad bastardsvärmare

1724 - Hesperia comma: 1 ex 25/7 Skräddartorpskärr, Jägarhult (LJRS), 2 ex 21/8 Långkärr, Grindstugan, Tullgarn (LJRS). 2 ex 8/8 Långkärr (Urban W)

Hesperia comma
Allmän ängssmygare

1726- Parnassius apollo: 4 ex 11/7 Viksnäs, 2 ex 25/7 Askholmen .(HGNS)

1732 - Pieris brassicae: Kålfjärilen visade sig i ovanligt stort antal under 2005 med bl.a följande fynd > 100 ex 21/8 Skyttorp, 20 ex 21/8 Långkärr, Grindstugan (LJRS)

1745 - Limenithis populi: 1 ex 3/7 Dal Hölö samt flera observationer dagarna runt detta fynd.(TOBS)

1752 - Vanessa atalanta: 1 ex 3/7 Skyttorp, Tullgarn, 1 ex 3/9 samt 1 ex 24/9 Trosa golfbana. (LJRS). 1 ex larv 2/8 kläcktes sedan 19/8 Dal, Hölö. Sedan flera flygande ex under slutet augusti (TOBS). Flera ex amiraler aug/sept. Björkbacken, Västerljung (LGÖS). 1 ex Aug/Sept Trosa (HGNS).

1753 - Cynthia cardui: 1 ex 21/8 Långkärr, Grindstugan Tullgarn, (LJRS).

1799 - Lasiommata megera: 1 ex Solvik Järna 1/9 (LJRS).

1813- Lycaena hippothoe: 1 ex 3/7 Långkärr Grindstugan, 1 ex 3/7 Skyttorp, Tullgarn (LJRS, HGNS). 2 ex 9/7 Långkärr (Urban W)

1815- Cupido minimus: 1 ex Spåtorp Vagnhärad - Ny lokal (LJRS).

1819- Glacopsvche alexis: 1 ex 27/5 Spåtorp Vagnhärad. (LJRS).

1844 - Habrosyne pyritoides: Inga fynd 2005.

1845 - Tethea ocularis: 1 ex 23/6 Trosa, (LJRS). 1 ex 22/7 Erikslund, bete (LGÖS). Sällsynt

- 1858 - Hemitea aestivaria: Få fynd endast 2 ex 14/7 Trosa (LJRS).
1926 - Epirrhoe rivata: 1 ex 6/7, 1 ex 11/7 Trosa, numera årlig. (LJRS).
2020 - Eupithecia Insigniata: 1 ex 29/5, Trosa, (LJRS).
2044 - Eupithecia millefoliata: 1 ex 14/7 Trosa på ljus.(LJRS). Ingen riktad letning av larver har genomförts.
2046 - Eupithecia sinuosaria: 1 ex 20/7 Björkbacken, Västerljudung. (LGÖS)

Eupithecia sinuosaria
 Brunbandad malmätare

- 2064 - Chloroclvstis chloreata: 1 ex 13/7 Björkbacken, Västerljudung (LGÖS)
2091 - Calospilos svlvata: ca 10 larver 6/9 på alm Tureholm (KPOS, HGNS, LJRS)
2132 - Lvcia hirtaria: 1 ex 12/4. 13/4, 3 ex 14/4, 1 ex 30/4 Trosa, relativt ovanlig under 2005 (LJRS)
2115 - Ennomos autumnaria: 1 ex 4/9 Trosa golfbana, sällsynt och enstaka. (LJRS)
2155 - Paradarsia consonaria: 1 ex 27/5 Bråfallssåg - ny lokal. 5:e fyndet i området (LJRS)
2230 - Qdontosia carmelita: 1 ex 14/5, 1 ex 15/5, 1 ex 16/5 Trosa, (LJRS). Enstaka ex maj Björkbacken, Västerljudung (LGÖS). 4-5 ex maj Trosa (HGNS).
2241 - Orgyia antiqua: 1 ex (på ljus) 31/8 Trosa, sällsynt på ljus. (LJRS)
2250 - Lvmantria monacha: 1 ex 4/8, sällsynt inne i Trosa (LJRS)
2187 - Phyllodesma ilicifolia: 1 ex 13/5, 1 ex 14/5 (första fynden på min tomt) Trosa samt 3 ex 27/5 Bråfallssåg (LJRS). Flera ex maj Björkbacken, Västerljudung (LGÖS). Två ex maj Trosa (HGNS).
2189 - Endromis versicolor: 1 ex 9/5, 1 ex 10/5, 1 ex hona 23/5 (Honan togs för äggläggning. Honan lade 50-60 gula ägg men först när en björkkvist lagts in till honan. Äggen kläcktes 15/6 och larverna utvecklades relativt långsamt. De gick till förpuppning sista veckan i juli första veckan i augusti, dvs efter 7-8 v pupptid.

Endromis versicolor
 Skäckspinnare, hona

- 2192 - Saturnia pavonia: Lockning med kläckt hona gav relativt klen resultat: Inget ex noterat 8/5 Krymla, Trosa(16.30-17.00), Ingen hane på tomten i Trosa, däremot 2 ex 14/5 Hånö (kl. 16-17), (LJRS).

2212 - *Furcula bicuspis*: 1 ex 21/8 Dal, Hölö. Relativt sällsynt inom området. (TOBS).
2194 - *Agrius convolvuli*: I år allmän under en kort period i slutet av augusti och början av september, följande fynd noterades: 1 ex 1/9 (hona på ljus), 1 ex 2/9 (på tobak), 1 ex 3/9 (hona på tobak - kunde studeras väldigt nära - orädd), 3 ex 4/9 (1 hona 2 hanar på tobak) 1 ex 4/9 (på ljus, hona), 3 ex 5/9 (1 hona orädd på tobak fotograferades, 2 hane). Trosa (LJRS) 1 ex 6/9 (hane på tobak), Trosa (KPOS, HGNS, LJRS). 1 ex varje dag 20/8, 21/8, 4/9, 6/9, 8/9 samt 2 ex 7/9 på tobak och flox. (TOBS). Något enstaka ex Björkbacken, Västerljung (LGÖS).
2199 - *Smerinthus ocellata*: Videsvärmare visade sig ha en lång kopuleringsstid. Den 5/7 kläcktes en videsvärmare- hona som hittades som larv 2003 (2 års övervintring som puppa!). Någon gång under natten 5-6/7 hade en hane hittat till honan och på morgonen den 6/7 kl. 06.30 så satt de som kopula. Även vid 18.40 samma dag var de fortfarande kopula. På morgonen den 7/7 hade hanen försvunnit, så kopulerings tiden varade minst 14 timmar troligen längre kanske uppe emot 20 timmar.
2202 - *Hemaris fuciformis*: 1 ex 4/7, 1 ex 6/7 Trosa (besöker paradibuskens blommor), Täml sällsynt inne i Trosa (LJRS).

2208 - *Deilephila elpenor*: 1 sent ex 6/9 Trosa, migrant eller 2:a gen? (LJRS).

2255 - *Milochrista miniata*: 1 ex 23/7, 1 ex 24/7 Trosa, (LJRS).

2269 - *Lithosia quadra*: 1 ex 28/7 Sille/Västerljung, på bete. Ett överraskande fynd och en

Lithosia quadra
Stor lavspinnare

2293 - *Herminia lunalis*. (*tarsiplumalis*): 1 ex 24/7, 1 ex 25/7 Trosa, (LJRS). 1 ex 20/7 samt 1 ex 21/7 Erikslund, bete (LGÖS)

2312 - *Lvgephila viccae*: 1 ex 26/6, 1 ex 30/6, 1 ex 2/7 Trosa. Relativt sällsynt art men lokalt allmän inom området. (LJRS).

2319 - *Catocala promissa*: 1 ex 23/8 Trosa, Sällsynt på min tomt, tämligen allmän inom Trosa området. (LJRS)

2322 - *Catocala sponsa*: 1 ex 6/9 Tureholm (bete), sällsynt inom området. (KPOS, HGNS, LJRS).

2352 - *Macdunnoughia confusa*: 1 ex 23/9 Dal, Hölö (TBOS)

2358 - *Autographa gamma*: I år sällsynt med få ex. 1 ex 18-19/9, 2 ex 8/10, 1 ex 11/10, 1 ex 19-21/10 Trosa, (LJRS). Enstaka Trosa (HGNS). Enstaka Björkbacken, Västerljung (LGÖS).

2360 - *Autographa bureatica*: 1 ex 23/7 Trosa, tillfällig och sällsynt inom området (LJRS).

2362 - *Autographa mandarina*: 3 ex 15/8 Björkbacken, Västerljung.(LGÖS). 1 ex 19/8 Dal, Hölö (TOBS). Migrant. Sällsynt och enstaka inom området.

2363 - *Autographa bractea*: 1 ex 14/7 (med pollinarier) Trosa, en art som har blivit sällsynt under de senaste 5-10 åren (LJRS).

2366 - *Svngrapha interrogationis*: 1 ex 11/7 (med pollinarier), 1 ex 4/8, 1 ex 17-19/8 Trosa, (LJRS).

2380 - Acronicta cuspi: 1 ex 13/7, 1 ex 29/7 Björkbacken, Västerljung, 1 ex 22/7 Erikslund samt 1 ex Tullgarn 26/7 samtliga på bete. (LGÖS)

Acronicta cuspi
Spjutafonfly

2402 - Trachea atriplicis: 1 ex 4/7 Trosa (LJRS), Några ex Trosa (HGNS). Få fynd

2410 - Dicvcla oo: 1 ex 23/7 Tullgarn, på bete. Ny art för området. (LGÖS)

2414 - Cosmia pyralina: 1 ex 20/7 Mörköbrofäste, bete (LGÖS)

2419- Apamea oblonga: 1 ex 26/7 Tullgarn . 1 ex 17/7 Björkbacken, bete (LGÖS)

2426 - Apamea rubirena: 1 ex 22/7 Erikslund, 1 ex 26/7 Tullgarn, bete (LGÖS)

Apamea rubirena
Rödtofsat ängs fly

2431 - Apamea anceps: 1 ex 12/6 Trosa. Ny art för området! Ett överraskande fynd av denna normalt sällsynta och sydliga art som normalt håller till vid sandmarker nära kusten. Denna art var under 2004/2005 mer allmän än vanligt på Öland och i Skåne. Kanske finns en begränsad population i Södermanlands kusttrakter eller också rör fyndet om en migrerande individ. (LJRS).,

2433 - Apamea scolopacina: 1 ex 26/7 Tullgarn, bete, 1 ex 20/7 Erikslund, bete (LGÖS).

2453 - Amphipoea lucens: 1 ex 28/8 Trosa, (LJRS).

2458 - Hydraecia ultima: 1 ex 29/7 Björkbacken, Västerljung. Ett oväntat men mycket glädjande fynd av denna troligen migrerande art. (LGÖS).

2475 - Arenostola phragmitides: 1 ex 24/7, 1 ex 25/7, 2 ex 26/7 Trosa, (LJRS)

2486 - Caradrina clavipalpis: 1 ex 12/9 Trosa, sällsynt och enstaka (LJRS).

2487 - Chilodes maritimus: 1 ex 11/7, 1 ex 24/7 Trosa, få fynd inom området, (LJRS).

2492 - Elaphria venustula: 1 ex 23/6 Trosa , sällsynt och enstaka inom området, allmännare vissa år. (LJRS)

2494 - Cucullia absinthii: I år verkar arten på riktigt ha etablerat sig inom området med bl.a följande fynd: 1 ex 10/7 (på ljus, med pollinier) Trosa (LJRS). Många larvfynd bl.a 15 larver 21/8 Långkärr, Grindstugan, 20 larver 21/8 Skyttorp , Tullgarn, 5 larver 25/8 Trosa (LJRS)

2501 - Cucullia umbratica: Allmän i år med många imago fynd under juni-juli i Trosa samt ett sent 2:a gen eller migrant fynd 1 ex 8/9 Trosa (på ljus). En larv (sällsynt med larvfynd) hittades

2510 - Calophasia lunula: 1 ex 17/7 Björkbacken, Västerljung (LGÖS)

Calophasia lunula
Fläckat linariafly

2523 - Lithophane ornitophus: 1 ex 1/5 Dal, Hölö, sällsynt och enstaka (TOBS)

2524 - Litophane furcifera: 1 ex 3/ 4 Trosa, enstaka (LJRS).

2567 - Dicestra trifolii: Ett tidigt ex noterades redan 24/5 Trosa, (LJRS)

2646 - Actinotia hyperici: 1 ex 6/8 (hona) Trosa (LJRS)

2658 - Noctua orbona: 1 ex 16/8 Trosa, sällsynt inom området (LJRS)

2659 - Noctua comes: 1 ex 4/8, 1 ex 6/8, 1 ex 15/8, 1 ex 16/8, 2 ex 17-19/8, 1 ex 21/8, 1 ex 22/8, 1 ex 23/8, Trosa, i år fler fynd än vanligt(LJRS)

2693 - Xestia c-nigrum: I år lite ovanligare än de senaste åren med följande fynd, 2 ex 24/7, 1 ex 27/8, 1 ex 5/9, 2 ex 12/9, 2 ex 20/9, 1 ex 24/9, 1 ex 26-28/9, 1 ex 30/9- 2/10, 1 ex 3/10, 2 ex 9/10, 2 ex 10/10, 1 ex 11/10, 1 ex 12-15/10 Trosa (LJRS). Tämligen allmän Björkbacken, Västerljung (LGÖS). Tämligen allmän Trosa (HGNS).

2696 - Xestia baja: 1 sent nykläckt ex 26-28/9, 2:a gen? Trosa (LJRS)

2706 -Naenia typica: 1 ex 21/7 Erikslund,bete (LGÖS)

2708 - Pvrria umbra: 1 ex 26/7 Trosa (LJRS)..

Övrigt av entomologiskt intresse:

Myskbock 1 ex 25/7 Skräddartorpskärret, Jägarhult (LJRS)

Text och layout: Jesper Lind

Bild och layout: Göran Liljeberg